

جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در میان زنان باردار مراجعه کننده به بیمارستان الزهرا (س) شهر اهواز

زیور صباغی نژاد^۱، فاطمه باجی^۱، مریم وجدانی^۲

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: زنان باردار برای رفع نیازهای اطلاعاتی خود از اینترنت بهره می‌گیرند. به دلیل وجود اطلاعات متناقض در فضای وب و افزایش اضطراب و اثرات منفی ناشی از آن بر رشد جنین و سلامت مادر، اهمیت جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت آشکار می‌شود. بنابراین، هدف از انجام پژوهش حاضر، تعیین رفتار جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در زنان باردار مراجعه کننده به بیمارستان الزهرا (س) شهر اهواز بود.

روش بررسی: این مطالعه به روش پیمایشی انجام شد. جامعه تحقیق را زنان باردار مراجعه کننده به بیمارستان الزهرا (س) شهر اهواز در سال ۱۳۹۸ تشکیل داد. بر اساس فرمول Cochran، حجم نمونه ۳۵۷ نفر محاسبه گردید که به روش در دسترس انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسش نامه محقق ساخته بود که نسخه اولیه آن با ۳۴ سؤال تهیه شد. داده‌های به دست آمده با استفاده از آزمون همبستگی و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در میان زنان باردار شرکت کننده با میانگین بالاتر از ۳ در همه مؤلفه‌های مورد بررسی، مطلوب گزارش گردید. متغیرهای سهولت، اعتماد و سودمندی در سطح بالاتر از ۵۰ درصد، تبیین کننده نگرش و در نهایت، جستجوی اطلاعات سلامت در میان زنان باردار بود.

نتیجه گیری: زنان باردار مشارکت کننده در خصوص جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت نیازهای اطلاعاتی یکسانی با سایر زنان در پژوهش‌های داخلی و خارجی دارند. بالا بودن میزان اعتماد به اطلاعات اینترنتی، لزوم توجه به آموزش سلامت و سواد اطلاعات سلامت در دوره بارداری توسط مراکز بهداشتی را بیش از پیش آشکار می‌سازد.

واژه‌های کلیدی: رفتار اطلاع‌یابی؛ اطلاعات سلامت؛ زنان باردار

پیام کلیدی: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در زنان باردار شرکت کننده، در کاهش اضطراب آن‌ها نقش مؤثری داشته است. همچنین، میزان و شدت جستجو و اعتماد به اطلاعات اینترنتی در ماه‌های اول بارداری بالاتر می‌باشد و پس از آن کاهش پیدا می‌کند.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۱/۱۵

پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۱/۱۴

دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۱۰/۳

ارجاع: صباغی نژاد زیور، باجی فاطمه، وجدانی مریم. جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در میان زنان باردار مراجعه کننده به بیمارستان الزهرا (س) شهر اهواز. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۴۰۰؛ ۱۸ (۱): ۳۳-۳۸

در اسرع وقت از منبع اطلاعاتی کسب نمایند و اینترنت بهترین پاسخ برای این نیاز آنان است (۷، ۱).

مسئله اعتبار اطلاعات سلامت در اینترنت و صفحات وب مورد تردید است. بسیاری از کاربران، اطلاعات سلامت کسب شده از اینترنت را با متخصصان در میان نمی‌گذارند و به صورت خودمحور از این اطلاعات استفاده می‌کنند (۹، ۸). این در حالی است که آنان از کیفیت و صحت اطلاعات سلامت آنلاین غافل

مقاله حاصل پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد به شماره U-98167 می‌باشد که با حمایت دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز انجام شده است.

۱- استادیار، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران

نویسنده طرف مکاتبه: فاطمه باجی؛ استادیار، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران

Email: baji245@gmail.com

مقدمه

آمارها نشان می‌دهد که حدود ۴/۵ درصد از جستجوهای اینترنتی در جهان مرتبط با موضوعات سلامت می‌باشد (۱). Lambert و Loiselle در جمع‌بندی تعاریف مربوط به رفتار اطلاع‌یابی سلامت، مقابله با تهدید سلامتی، مشارکت و درگیر شدن در تصمیم‌گیری پزشکی، تغییر رفتاری و رفتار پیشگیرانه را به عنوان مهم‌ترین جنبه‌های مربوط به جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت معرفی کردند (۲). پژوهش‌های متعددی در حوزه جستجوی اطلاعات سلامت در زنان در سراسر دنیا منتشر شده است که حاکی از افزایش توجه به زنان در مسیر جستجوی اطلاعات سلامت می‌باشد (۳-۴). Warner و Procaccino بر این باور هستند که سطح سواد سلامت مادران بر سلامت خانواده تأثیرگذار است. زنان باردار به عنوان نقش اول خانواده در پرورش کودک، نیاز هرچه بیشتر به حمایت و رفع اضطراب دارند (۶). نتایج مطالعه Grimes و همکاران نشان داد که ۷۰ درصد از زنان باردار، مشاوره با ماما را بهترین منبع برای رفع نیازهای اطلاعاتی خود می‌دانند. ۱۷/۲ درصد به کتاب و ۲۸ درصد نیز به علت عدم دریافت اطلاعات کافی و بی‌پاسخ ماندن سوالاتشان، مجبور به استفاده از اینترنت می‌شدند (۷). بنابراین، می‌توان گفت که زنان باردار به دلیل شرایط خاص فیزیکی و روحی، تمایل دارند مسایل و نیازهای اطلاعات سلامت خود را

کنتابداری و اطلاع‌رسانی قرار گرفت. پس از انجام اصلاحات، در فرایند اعتبارسنجی در میان نمونه ۵۰ نفری از زنان باردار، پایایی پرسش‌نامه با ضریب Cronbach's alpha، ۰/۹۴ تأیید گردید. مؤلفه‌های پرسش‌نامه عبارت از «شدت استفاده از اینترنت، سودمندی درک شده، سهولت استفاده، اعتماد به اطلاعات اینترنتی، نگرش فرد و قصد جستجو» بود. داده‌ها از میان زنان باردار که جهت مراقبت‌های بارداری به کلینیک بیمارستان الزهرا (س) مراجعه کرده بودند، جمع‌آوری شد. ۳۶۰ پرسش‌نامه پس از ارایه توضیحات لازم، اخذ رضایت آگاهانه و حفظ محرمانگی توزیع و ۳۵۷ پرسش‌نامه تکمیل گردید. در نهایت، داده‌های به دست آمده با استفاده از آزمون همبستگی و تحلیل رگرسیون در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ (IBM Corporation, Armonk, NY, version 22) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

جهت انجام تحقیق، ابتدا کد اخلاق از کمیته اخلاق پژوهش‌های زیستی دریافت گردید. همچنین، جهت حفظ اطلاعات شخصی و حریم خصوصی هر یک از افراد شرکت‌کننده، از ذکر نام افراد در پرسش‌نامه خودداری شد و به هر پرسش‌نامه یک کد تعلق گرفت. از کلیه شرکت‌کنندگان پژوهش نیز پس از توضیحات کافی، فرم رضایت‌نامه آگاهانه اخذ گردید.

یافته‌ها

تحلیل اولیه داده‌ها نشان داد که اغلب زنان باردار مراجعه‌کننده به بیمارستان الزهرا (س) در رده سنی ۲۱ تا ۲۵ سال (۳۳/۶۱ درصد) قرار داشتند و اغلب آنان (۳۷/۳ درصد) در هفته‌های ۴۰-۳۵ بارداری بودند. ۸۱ درصد زنان باردار مورد بررسی شاغل نبودند. ۳۹/۵ درصد دارای مدرک دیپلم و ۲۶/۹ درصد نیز دارای مدرک کارشناسی بودند. در خصوص منبع اولیه کسب اطلاعات سلامت، یافته‌ها نشان داد که پرسش از خانواده و دوستان با ۳۸/۴ درصد و جستجو در اینترنت با ۳۸/۱ درصد، در رتبه دوم قرار گرفت. جهت تحلیل داده‌ها، ابتدا نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون Kolmogorov-Smirnov بررسی شد که نتایج آن در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱: بررسی نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون

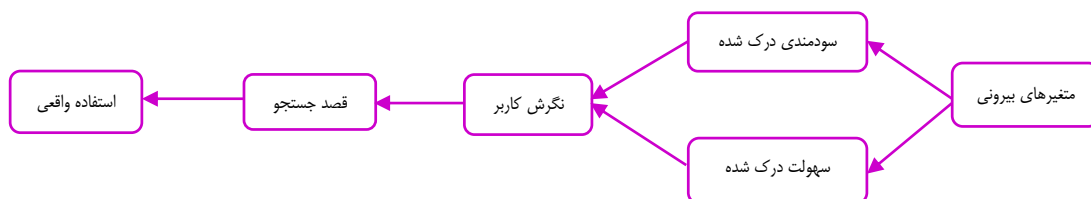
متغیر	مقدار P
شدت استفاده از اینترنت	۰/۱۲۳
سودمندی درک شده	۰/۴۸۰
سهولت استفاده	۰/۷۷۵
اعتماد به اطلاعات اینترنتی	۰/۸۳۶
نگرش فرد	۰/۲۰۳
قصد جستجو	۰/۱۸۷

هستند (۱۲-۱۰). این نکته در تحقیقات جستجوی اطلاعات سلامت با استفاده از مدل‌های اطلاعاتی بررسی شده است. یکی از مدل‌های فن‌آوری مورد استفاده در این زمینه، مدل پذیرش فن‌آوری Davis می‌باشد که در پژوهش Lim و همکاران در بررسی رفتار اطلاع‌یابی سلامت زنان مورد استفاده قرار گرفته است (۱۳) و در مطالعه حاضر نیز به منظور بررسی جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در زنان باردار استفاده گردید. این مدل در سال ۱۹۸۶ ارایه شد (۱۴) و از چندین مؤلفه شامل «سودمندی درک شده، سهولت درک شده، نگرش کاربر، قصد جستجو (استفاده)، استفاده واقعی از فن‌آوری اطلاعات» تشکیل شده است (۱۶-۱۴).

نتایج تحقیقات پیشین در بررسی رفتار اطلاع‌یابی سلامت، نشان داده است که علاوه بر مؤلفه‌های موجود در مدل Davis، متغیرهای دیگری مانند شدت استفاده از اینترنت و اعتماد به اطلاعات اینترنتی نیز بر رفتار اطلاع‌یابی سلامت مؤثر می‌باشد (۲۰-۱۷) که این امر در پژوهش‌های مربوط به رفتار اطلاع‌یابی سلامت زنان باردار نیز مورد توجه قرار گرفته است (۲۳-۲۱). بنابراین، در مطالعه حاضر در کنار مؤلفه‌های مدل مورد استفاده، این متغیرها نیز جهت بررسی ابعاد بیشتری از جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در زنان باردار در نظر گرفته شد. نتایج کلی تحقیقات مذکور حاکی از آن است که زنان باردار در حساس‌ترین دوره از زندگی خود به سر می‌برند و مواجهه با اطلاعات متناقض در اینترنت، باعث سردرگمی، اضطراب و نگرانی آنان خواهد شد. بنابراین، درک بهتر رفتار اطلاع‌یابی زنان باردار می‌تواند در رفع نیازها و تسهیل دستیابی به اطلاعات سلامت صحیح، مؤثر واقع شود. این در حالی است که به نظر می‌رسد جستجوی اطلاعات سلامت در میان زنان باردار در ایران، چندان مورد توجه قرار نگرفته است (۲۳-۲۱). با توجه به موارد ذکر شده، پژوهش حاضر جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در زنان باردار مراجعه‌کننده به بیمارستان الزهرا (س) شهر اهواز را بر اساس مدل پذیرش فن‌آوری Davis و دو متغیر شدت استفاده از اینترنت و اعتماد به اطلاعات اینترنتی بررسی نمود. شکل ۱ مدل پذیرش فن‌آوری Davis را نشان می‌دهد.

روش بررسی

این مطالعه از نوع همبستگی بود که به روش پیمایشی انجام گردید. جامعه تحقیق را زنان باردار مراجعه‌کننده به بیمارستان الزهرا (س) شهر اهواز در سال ۱۳۹۸ تشکیل داد. طبق آمار بیمارستان در سال ۱۳۹۷، تعداد زنان مراجعه‌کننده به درمانگاه این بیمارستان در طول یک سال، ۵۱۷۶ نفر بود که با استفاده از فرمول Cochran، حجم نمونه ۳۵۷ نفر برآورد شد. نمونه‌گیری به روش در دسترس انجام گردید. ابزار پژوهش، پرسش‌نامه محقق ساخته بود که بر اساس مطالعه احدزاده و پهلوان شریف (۲۴) تنظیم و سؤالات مربوط به دو متغیر شدت استفاده از اینترنت و اعتماد به اطلاعات اینترنتی به آن افزوده شد. نسخه اولیه پرسش‌نامه با ۳۴ سؤال جهت بررسی تأیید روایی در اختیار تعدادی از استادان

شکل ۱: مدل پذیرش فن‌آوری Davis (سال ۱۹۸۹) (۱۵)

جدول ۲: جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در بین زنان باردار مراجعه کننده به بیمارستان الزهرا (س) شهر اهواز

متغیر	میانگین $\pm$ انحراف معیار	مقدار P	t	درجه اطمینان ۹۵ درصد	
				حد پایین	حد بالا
سودمندی جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت	۳/۲۳ $\pm$ ۰/۹۵	۰/۰۰۱	۴/۶۵	۰/۱۳	۰/۳۳
سهولت جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت	۳/۹۲ $\pm$ ۰/۹۱	۰/۰۰۱	۱۹/۱۳	۰/۸۲	۱/۰۱
نگرش فردی نسبت به جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت	۳/۲۷ $\pm$ ۱/۰۰	۰/۰۰۱	۵/۱۹	۰/۱۷	۰/۳۸
قصد جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت	۳/۰۷ $\pm$ ۰/۷۶	۰/۰۰۱	۱/۹۶	۰/۰۱	۰/۱۵
شدت استفاده از اینترنت برای جستجوی اطلاعات سلامت	۳/۳۵ $\pm$ ۰/۹۶	۰/۰۰۱	۶/۸۸	۰/۲۵	۰/۴۵
اعتماد به اطلاعات سلامت اینترنتی	۳/۴۱ $\pm$ ۰/۸۹	۰/۰۰۱	۸/۸۸	۰/۳۲	۰/۵۱

ارایه شده است.

بر اساس یافته‌ها، رابطه بین سن و قصد جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت و شدت و اعتماد به این اطلاعات در میان زنان باردار، معکوس و معنی‌دار بود؛ به این معنی که هرچه سن زنان باردار بالاتر باشد، قصد و شدت و اعتماد آنان برای چنین جستجوهای کاهش می‌یابد، البته نباید از نظر دور داشت که میزان ضریب همبستگی به دست آمده پایین‌تر از ۰/۲۰ می‌باشد. همچنین، بین ماه‌های اول و دوم بارداری و کلیه متغیرهای مورد بررسی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود داشت. این رابطه در ماه سوم و چهارم بارداری به متغیرهای نگرش و اعتماد و در ماه پنجم و ششم بارداری به متغیرهای سهولت استفاده و سودمندی درک شده منحصر شده بود. در ماه‌های هفتم و هشتم و نهم بارداری نیز تنها متغیر سهولت استفاده رابطه مثبت و معنی‌داری را نشان داد.

بحث

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که به طور کلی، رفتار جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در زنان باردار شرکت کننده در حد مطلوب می‌باشد. در بررسی دقیق‌تر، یافته‌های مربوط به سهولت و سودمندی جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت با نتایج تحقیق Gao و همکاران (۱) همخوانی داشت. همچنین، یافته‌های مربوط به مثبت بودن نگرش فردی با پژوهش بیگدلی و همکاران (۲۵)، شدت استفاده از اینترنت با مطالعه بیگدلی و همکاران (۲۶)، اعتماد به اطلاعات سلامت آنلاین با تحقیق Sayakhot و Carolan-Olah (۲۷) هم‌راستا بود. همسویی یافته‌ها به این معنی است که زنان باردار اغلب دغدغه‌های یکسانی دارند و از اینترنت به عنوان یکی از مهم‌ترین منابع اطلاعاتی بهره می‌گیرند، هرچند که حدود نیمی از آنان بدون توجه به اعتبار منابع، به آن اعتماد می‌کنند که این امر لزوم آموزش سواد اطلاعات سلامت را آشکار می‌سازد. در بررسی روابط بین متغیرها به منظور بررسی برازش مدل پیشنهادی پژوهش حاضر، رابطه مستقیم و معنی‌داری بین هر کدام از متغیرهای شدت استفاده، اعتماد، سودمندی و سهولت استفاده در جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت با نگرش کاربر مشاهده گردید. در مطالعه حاضر، متغیر واسطه، نگرش کاربر بود. بنابراین، با توجه به روابط به دست آمده، مدل مفهومی تحقیق تأیید شد.

مقدار خطا در بررسی نرمال بودن داده‌ها، ۰/۰۵ و نتایج حاکی از نرمال بودن توزیع داده‌ها در کلیه متغیرها و تأیید فرضیه صفر بود. در ادامه، یافته‌های مربوط به وضعیت هر یک از مؤلفه‌های مورد بررسی در جدول ۲ ارایه شده است. بر اساس داده‌های جدول ۲، جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت در زنان باردار با میانگین‌های بالاتر از ۳ در همه مؤلفه‌های مورد بررسی، از میانگین مطلوب بزرگ‌تر بود و حاکی از مطلوب بودن، سودمندی، سهولت و اعتماد به این نوع جستجو می‌باشد. در بررسی دقیق‌تر گویه‌های هر کدام از متغیرها مشخص شد که اغلب زنان باردار (۳۳/۶ درصد) معتقد بودند که جستجوی اطلاعات سلامت در اینترنت، باعث مدیریت بهتر سلامت روزمره‌شان شده و در کاهش اضطراب (۶۰ درصد) آنان نقش مؤثری داشته است. هرچند ۵۶/۵ درصد از زنان باردار یافتن نکات مربوط به سلامتی از طریق اینترنت را آسان ندانستند. در رابطه با میزان اعتماد به اطلاعات آنلاین سلامت، ۴۴/۵ درصد از زنان باردار اظهار داشتند که اگر مطلب به منابع معتبر پزشکی استناد کرده باشد، به آن اعتماد می‌کنند و ۴۸/۲ درصد نیز بدون در نظر گرفتن اعتبار، به مطالب اینترنتی اعتماد می‌کنند. در نهایت، مهم‌ترین موضوعات مورد نظر زنان باردار مورد بررسی برای جستجوی اینترنتی شامل «ویار و تهوع بارداری، نوع زایمان و بیهوشی، مراقبت از نوزاد، ورزش‌های دوران بارداری، مشکلات و بیماری‌های نوزاد، بازگشت فیزیکی بدن بعد از زایمان و آشنایی با مراحل رشد جنین» بود. نتایج مربوط به تحلیل رگرسیون متغیرهای بیرونی و نگرش و قصد جستجو در زنان باردار مراجعه کننده به بیمارستان فاطمه الزهرا (س) در جدول ۳ آمده است. بر اساس یافته‌ها، متغیر اعتماد به اطلاعات اینترنتی توانست به تنهایی ۵۶/۳ درصد از تغییرات نگرش زنان باردار به جستجوی اطلاعات سلامت در اینترنت را تبیین کند. در گام بعد، متغیر شدت استفاده از اینترنت قدرت تبیین نگرش زنان باردار را در این زمینه به ۶۴/۲ درصد رساند و سپس متغیر سهولت استفاده با ۶۵/۶ درصد به تبیین نگرش زنان باردار پرداخت. در گام آخر نیز متغیر سودمندی درک شده، نگرش زنان باردار به جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت را به ۶۶/۲ درصد رساند.

یافته‌های مربوط به بررسی رابطه میان سن و ماه بارداری زنان باردار مراجعه کننده به بیمارستان الزهرا (س) اهواز و متغیرهای پژوهش در جدول ۴

جدول ۳: مدل رگرسیون چند گانه متغیرهای بیرونی بر نگرش فردی زنان باردار مورد بررسی

گام‌های مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای استاندارد برآورد
اعتماد به اطلاعات اینترنتی	۰/۷۵۱	۰/۵۶۳	۰/۵۶۲	۰/۶۶
شدت استفاده	۰/۸۰۱	۰/۶۴۲	۰/۶۴۰	۰/۶۰
سهولت استفاده	۰/۸۱۰	۰/۶۵۶	۰/۶۵۳	۰/۵۹
سودمندی درک شده	۰/۸۱۴	۰/۶۶۲	۰/۶۵۸	۰/۵۸

جدول ۴: نتایج آزمون همبستگی بین سن، ماه‌های بارداری و متغیرهای پژوهش در میان زنان باردار مورد بررسی

نام متغیر	آماره	سهولت استفاده	سودمندی درک شده	نگرش کاربر	قصد جستجو	شدت استفاده	اعتماد
سن	ضریب همبستگی	-۰/۰۶۹	-۰/۱۰۳	-۰/۱۰۶	-۰/۱۶۸	-۰/۱۵۸	-۰/۱۰۵
ماه اول و دوم	مقدار P	۰/۱۹۳	۰/۰۵۱	۰/۱۰۶	۰/۰۰۱	۰/۰۰۳	۰/۰۴۷
ماه سوم و چهارم	ضریب همبستگی	۰/۳۵۲	۰/۴۰۹	۰/۲۷۱	۰/۴۴۴	۰/۲۸۶	۰/۲۶۷
ماه پنجم و ششم	مقدار P	۰/۰۱۰	۰/۰۱۰	۰/۰۱۰	۰/۰۱۰	۰/۰۱۰	۰/۰۱۰
ماه هفتم و هشتم	ضریب همبستگی	۰/۲۷۳	۰/۳۳۴	۰/۱۰۱	۰/۳۰۸	۰/۱۱۳	۰/۲۶۷
ماه نهم	مقدار P	۰/۰۱۰	۰/۰۱۰	۰/۰۵۷	۰/۰۱۰	۰/۰۱۰	۰/۰۱۰
	ضریب همبستگی	۰/۲۰۰	۰/۱۳۴	۰/۰۰۱	۰/۱۰۳	۰/۰۲۸	۰/۰۲۱
	مقدار P	۰/۰۱۰	۰/۰۱۱	۰/۹۹۰	۰/۰۵۱	۰/۴۷۶	۰/۶۹۴
	ضریب همبستگی	۰/۲۴۲	۰/۰۹۶	۰/۰۴۹	۰/۰۲۱	۰/۰۹۴	۰/۰۵۰
	مقدار P	۰/۰۱۰	۰/۰۶۹	۰/۳۵۱	۰/۶۸۸	۰/۰۷۷	۰/۳۴۴
	ضریب همبستگی	۰/۱۹۶	-۰/۰۱۶	۰/۰۸۴	-۰/۰۷۶	۰/۰۵۳	۰/۰۵۷
	مقدار P	۰/۰۱۰	۰/۷۵۶	۰/۱۱۴	۰/۱۵۱	۰/۳۱۷	۰/۲۸۵

این امر در نهایت شکل دهنده رفتار اطلاع‌یابی سلامت آنان است. این مسأله، لزوم توجه به آموزش سواد اطلاعات سلامت در دوره بارداری توسط مراکز بهداشتی را بیش از پیش آشکار می‌سازد. در واقع، ارایه آموزش‌های لازم در این زمینه، می‌تواند از همان ابتدای بارداری و حتی پیش از آن، از اضطراب‌های اطلاعاتی احتمالی جلوگیری به عمل آورد و باعث شود زنان باردار تنها در صورت نیاز، به جستجوی صحیح و معتبر اطلاعات سلامت در اینترنت بپردازند.

پیشنهادها

به منظور بهبود عملکرد نظام اطلاعات بهداشتی و مقبولیت بیشتر آن از سوی زنان باردار، پیشنهاد می‌شود آموزش سواد سلامت و نحوه استفاده از اطلاعات آنلاین سلامت در دستور کار خانه‌های بهداشت و کلینیک‌های بیمارستانی شهر اهواز قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

پژوهش حاضر دارای کد اخلاق IRAJUMS.REC.1398.590 می‌باشد. بدین وسیله از معاونت پژوهشی دانشگاه به جهت حمایت و تأمین منابع مالی طرح، تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

تضاد منافع

در انجام پژوهش حاضر، نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافی نداشته‌اند.

بر اساس نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر، زنان باردار از اینترنت جهت دریافت اطلاعات مربوط به ویاار و تهوع بارداری، فعالیت فیزیکی در دوران بارداری، نوع زایمان و نوع بیهوشی، شیردهی و موارد مربوط و مراحل رشد جنین به آن، در حد زیاد تا خیلی زیاد استفاده کرده بودند که به نوعی نمایانگر نیازهای اطلاعاتی آنان است که این یافته با نتایج مطالعات پیشین (۲۹، ۲۸، ۴) مشابهت داشت.

نتایج مربوط به وجود رابطه میان سن و ماه بارداری نشان داد که هرچه سن بالاتر باشد، قصد، شدت و اعتماد به اطلاعات آنلاین کاهش می‌یابد که این نتیجه منطقی و طبیعی به نظر می‌رسد؛ چرا که در سنین بالاتر، تجربه افراد در داشتن اطلاعات و مواجهه با آن بیشتر است. همچنین، در ماه‌های اول و دوم بارداری، به دلیل متنوع بودن نیازهای اطلاعاتی زنان، میزان جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت نیز بالا است. به نظر می‌رسد با بالا رفتن ماه بارداری، نیاز اطلاعاتی زنان باردار تا حدی فروکش کرده و نگرش و اعتماد آنان به چنین اطلاعاتی پایین‌تر آمده و در ماه‌های آخر نیز شاید به دلیل افزایش معلومات آنان توسط پزشک و کادر بهداشت، میزان جستجو کاهش یافته است.

نتیجه‌گیری

وجود دغدغه‌ها و نیازهای اطلاعاتی یکسان در زنان باردار تحقیق حاضر، با سایر زنان در پژوهش‌های داخلی و خارجی و برآزش مدل مفهومی مطالعه نشان می‌دهد که متغیرهایی مانند سودمندی، سهولت، شدت استفاده، اعتماد، نقش مهمی در شکل‌دهی به نگرش زنان باردار در جستجوی آنلاین اطلاعات سلامت دارند که

References

- Gao LL, Larsson M, Luo SY. Internet use by Chinese women seeking pregnancy-related information. *Midwifery* 2013; 29(7): 730-5.
- Lambert SD, Loisel CG. Health information seeking behavior. *Qual Health Res* 2007; 17(8): 1006-19.
- Cohen RA, Adams PF. Use of the internet for health information: United States, 2009. *NCHS Data Brief* 2011; (66): 1-8.
- Larsson M. A descriptive study of the use of the Internet by women seeking pregnancy-related information. *Midwifery* 2009; 25(1): 14-20.
- Rice RE. Influences, usage, and outcomes of Internet health information searching: multivariate results from the

- Pew surveys. *Int J Med Inform* 2006; 75(1): 8-28.
6. Warner D, Procaccino JD. Women seeking health information: Distinguishing the web user. *J Health Commun* 2007; 12(8): 787-814.
  7. Grimes HA, Forster DA, Newton MS. Sources of information used by women during pregnancy to meet their information needs. *Midwifery* 2014; 30(1): e26-e33.
  8. Fox S. Online Health Search 2006 [Online]. [cited 2006 Oct 29]; Available from: URL: <https://www.pewresearch.org/internet/2006/10/29/online-health-search-2006/>
  9. Ogan CL, Ozakca M, Groshek J. Embedding the internet in the lives of college students: Online and offline behavior. *Soc Sci Comput Rev* 2007; 26(2): 170-7.
  10. Bernstam EV, Sagaram S, Walji M, Johnson CW, Meric-Bernstam F. Usability of quality measures for online health information: Can commonly used technical quality criteria be reliably assessed? *Int J Med Inform* 2005; 74(7-8): 675-83.
  11. Eysenbach G, Diepgen TL. Towards quality management of medical information on the internet: evaluation, labelling, and filtering of information. *BMJ* 1998; 317(7171): 1496-500.
  12. Cline RJ, Haynes KM. Consumer health information seeking on the Internet: The state of the art. *Health Educ Res* 2001; 16(6): 671-92.
  13. Lim S, Xue L, Yen CC, Chang L, Chan HC, Tai BC, et al. A study on Singaporean women's acceptance of using mobile phones to seek health information. *Int J Med Inform* 2011; 80(12): e189-e202.
  14. Davis FD, Bagozzi RP, Warshaw PR. User acceptance of computer technology: A comparison of two theoretical models. *Manage Sci* 1989; 35(8): 982-1003.
  15. Atafar A, Khazai Pul J, Pur Mostafa Khoshk Rudi M. Affecting factors on adoption of information technology in tourism industry. *Tourism Management Studies* 2012; 7(18): 133-56. [In Persian].
  16. Chang PV. The validity of an extended Technology Acceptance Model (TAM) for predicting intranet/portal usage [MSc Thesis]. Chapel Hill, NC: University of North Carolina; 2004.
  17. Pan LY, Chiou JS. How much can you trust online information? Cues for perceived trustworthiness of consumer-generated online information. *J Interact Mark* 2011; 25(2): 67-74.
  18. Moturu ST, Liu H, Johnson WG. Trust evaluation in health information on the World Wide Web. *Annu Int Conf IEEE Eng Med Biol Soc* 2008; 2008: 1525-8.
  19. Hargittai E, Fullerton L, Menchen-Trevino E, Thomas K. Trust online: Young adults' evaluation of web content. *Int J Commun* 2010; 4(1): 468-94.
  20. Gray NJ, Klein JD, Noyce PR, Sesselberg TS, Cantrill JA. Health information-seeking behaviour in adolescence: The place of the internet. *Soc Sci Med* 2005; 60(7): 1467-78.
  21. Morahan-Martin JM. How internet users find, evaluate, and use online health information: A cross-cultural review. *Cyberpsychol Behav* 2004; 7(5): 497-510.
  22. Hamzehei R, Kazerani M, Shekofteh M, Karami M. Online health information seeking behavior among iranian pregnant women: A case study. *Library Philosophy and Practice* 2018; 2018: 1659.
  23. Abbaszadeh F, Bagheri A, Mehran N. Quality of life among pregnant women. *Hayat* 2009; 15(1): 41-8. [In Persian].
  24. Ahadzadeh A, Pahlevan Sharif S. Online health information seeking among Malaysian women: Technology acceptance model perspective. *Search* 2017; 9(1): 47-70.
  25. Bigdeli Z, Azimi M, Zare F. Investigation of effective factors on health information seeking among working women in Power and Water Organization of Khuzestan. *Library and Information Sciences* 2012; 15(1): 165-84. [In Persian].
  26. Bigdeli Z, Hayati Z, Heidari GR, Jowkar T. Place of Internet in Health information seeking behavior: Case of young Internet users in Shiraz. *Human Information Interaction* 2016; 3(1): 67-78. [In Persian].
  27. Sayakhot P, Carolan-Olah M. Internet use by pregnant women seeking pregnancy-related information: A systematic review. *BMC Pregnancy Childbirth* 2016; 16(1): 65.
  28. Javanmardi M, Noroozi M, Mostafavi F, Ashrafi-Rizi H. Internet usage among pregnant women for seeking health information: A review article. *Iran J Nurs Midwifery Res* 2018; 23(2): 79-86.
  29. Satir DG, Kavlak O. Use of the internet related to infertility by infertile women and men in Turkey. *Pak J Med Sci* 2017; 33(2): 265-9.

Online Health Information Seeking Behavior among Pregnant Women Referred to Alzahra Hospital, Ahvaz City, Iran

Zivar Sabaghinejad¹, Fatemeh Baji¹, Maryam Vejdani³

Original Article

Abstract

Introduction: Pregnant women use the Internet to meet their information needs. Despite the contradictory information on the web, the increase in anxiety and its negative effects on fetal growth and maternal health, the importance of online search for health information becomes apparent. Therefore, the aim of this study was to determine online health information search behavior among pregnant women referred to Fatemeh Alzahra hospital in Ahvaz City, Iran, based on the Davis technology admission model.

Methods: The present study was conducted using survey method. The study population consisted of pregnant women referring to Fatemeh Alzahra hospital in year 2019. Based on Cochran's formula, a sample size of 357 people was calculated. The research tool was a researcher-made questionnaire; the initial version of it was prepared with 34 questions. Research data were analyzed using correlation test and regression analysis.

Results: Health information seeking behavior among the studied pregnant women was desirable, with an average of higher than 3 in all variables. The variables of convenience, trust, and usefulness at the level of more than 50% explained the attitude and ultimately the search for health information among pregnant women.

Conclusion: The pregnant women of current study had the same information needs as other women in domestic and foreign research. An important issue in this regard is the high level of trust in online information, which highlights the need for health centers to pay attention to health education and health information literacy during pregnancy.

Keywords: Information Seeking Behavior; Health Information; Pregnant Women

Received: 23 Dec., 2020

Accepted: 03 Apr., 2021

Published: 04 Apr., 2021

Citation: Sabaghinejad Z, Baji F, Vejdani M. **Online Health Information Seeking Behavior among Pregnant Women Referred to Alzahra Hospital, Ahvaz City, Iran.** Health Inf Manage 2021; 18(1): 33-8.

Article resulted from MSc thesis No. U-98167 funded by Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences.

1- Assistant Professor, Knowledge and Information Science, Department of Medical Library and Information Science, School of Allied Medical Sciences, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

2- MSc Student, Medical Library and Information Science, Department of Library and Information Science, School of Allied Medical Sciences, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

Address for correspondence: Fatemeh Baji; Assistant Professor, Knowledge and Information Science, Department of Medical Library and Information Science, School of Allied Medical Sciences, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

Email: baji245@gmail.com